

Poválečné Rusko

- zástupci Ruska nebyli pozváni na Pařížskou smlouvu

1917/18-1920/21 občanská válka: jeden z vůdců bolševiků Lev Davidovič Trocký proti neruským národnostem, bělogvardějcům (bílí – monarchisté, vysocí církevní hodnostáři, bohatí) a intervenčním armádám (vojáci z dohodových zemí, která se snaží pomoci bolševické opozici, aby se znovuotevřela, zahynulo minimálně 10 milionů lidí východní fronta)

(8. 3. 1917) vytvoření komunistické strany z bolševiků

(12. 3. 1917) Moskva hlavním městem místo Petrohradu

(17. 7. 1918) poprava cara v Jekatěrinburgu

1918-1920 válka s Polskem, kteří ztratili území na úkor Ruska, chtějí obnovit svoje území tak, jak bylo před trojím dělením Polska – Rusko iniciuje válku

1919 *Komintern*: komunistická internacionála, odsud se měly šířit socialistické myšlenky

30. 12. 1922 přejmenování na SSSR: Bělorusko, Ukrajina, Kavkazské republiky a postupné rozšiřování území

Občanská válka

- hladomor, kvůli němu taky zemřelo hodně lidí
- bolševiky úspěšně vede gen. Trockij, postupně ovládli centra
- docházelo k bojům s legionáři
- bělogvardějci
- celé Rusko nastaveno na válečný komunismus – vše bylo podřízeno vítězství bolševiků

2.-3.1921 nespokojení s tím, co dělali vojáci: vzpoura námořníků v Kronštadtu (nelíbilo se jim počínání bolševiků), tvrdě potlačeno, symbolický konec občanské války

- Michael Tuchačevskij – jeden z velitelů rudé armády, který byl zlikvidován Stalinem ve třicátých letech, taky provedl reorganizaci rudé armády

Rusko-polská válka (1918-1920)

1918 obnovení Polska, mělo za cíl se obnovit pokud možno jako před trojím dělením Polska (vzali si jej Rusko, Prusko a Habsburkové)

- Poláci postupovali směrem na Rusko, obsadili Kyjev

leden 1918 útok rudé armády na Polsko (generál Michail Tuchačevskij)

srpen 1920 zázrak na Visle, Poláci porazili Rusy (polský generál Józef Pilsudski)

září 1920 bitva na řece Němenu, Poláci získali část Litvy

Ekonomika

- Józef Pilsudski: táhne polsko doprava, opírání o armádu, jeden z jeho ministrů Beck (zahraničí, ostře vystupoval proti Čechoslovákům v otázce Těšínska, snažil se o spolupráci s Němci)
- *válečný komunismus* během války, všechna výroba se soustředí na vítězství bolševiků, povolžský hladomor (smrt 5 milionů lidí)

(1921) NEP: nová ekonomická politika, strůjcem je Nikolaj Bucharin, později popraven, v Rusku vznikají soukromé podniky, příliv zahraničního kapitálu, základ ekonomiky má být zemědělství, industrializace

1929 direktivní ekonomika, první pětiletá plán

- *kolktivizace*: združstevnění, vznik zemědělských družstev, likvidace velkých majitelů půdy, zakládání *kolchozů* (venkovská zemědělská družstva)

1919 *gulag*: (glavnoje upravlenije lagerej), pracovní tábory, končí tam opozice (liberálové, umělci)

30. léta hladomor na Ukrajině

- bělomořsko-baltský kanál: pokus spojit Bílé a Baltské moře, nefunkční, byl málo hluboký

Politika

1922 V. I. Lenin vyřazen z politiky, místo něj nastupuje **Josif Vissarionovič Stalin**

24.1.1924 Lenin umírá jako lidská troska

- boj o moc kolem Stalina se pohybují Zinověv a Kameněv, na druhé straně Trockij, všichni chtějí být generálním tajemníkem, moc na sebe strhl Stalin a postupně se ostatních zbavil

(1928) vyloužení Zimověva a Kameněva z komunistické strany

1936 Zimověv a Kameněv popraveni, Trockij vypovězen, skončil v Mexiku

- Frida Kahlo, jedna z nejznámějších mexických umělkyně, s Trockým měla jakýsi román

(1940) zavražděn Trockij

30. léta čistky, stály stát obrovské síly, protože třeba za druhé světové války potom neměli odborníky

- ČEKA, NKVD, KGB: tajné policie, stalinův noschled **Berija** spravoval gulagy nebo Katyňský masakr (1940)
- zahraniční politika: sovětské Rusko v mezinárodní izolaci, vytáhli se z ní díky:

4.-5.1922 *Konference v Janově*, měla se tu řešit otázka Německých reparací, byli tam i zástupci Němců a Rusů a ti se pak sešli v blízkém Rapaldu, kde vznikla

16.4.1922 *Rapalská smlouva*: navzájem si odpustili reparace, tím se dostali z politické izolace

1934 vstup Ruska do Společenství národů, protože se evropské mocnosti bály Hitlera, jenže po útoku na Finsko jsou zase vyhozeni